

บทเรียนที่ได้มาจากลมร้อน

.....ระพี ลาศกริก

ในส่วนลึกของหัวใจคน ที่ฝังไว้ด้วยความรัก ความซึ่งในฝันแผ่นดินถิ่นเกิด ถิ่นที่อยู่อาศัย ที่ชีวิตได้สัมผัส มาแล้ว ปีแล้วปีเล่า ย่อมรู้สึกได้เองโดยสัญชาตญาณ เมื่อฤดูกาลหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง เสมือนสัญญาณที่เตือน ให้รู้อยู่เสมอว่า "ชีวิตกำลังมีการ เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ อย่างไม่มีอำนาจใด ๆ จะเหนี่ยวรั้งไว้ได้" แล้วก็ละ ไว้ในที่เข้าใจว่า มันกำลังไปสู่จุดดับในที่สุด

ถูกร้อนฟุ้งจะผ่านพามาเมื่อไม่กี่วันนี้เอง แล้วฝนก็ตกลงมาจากน้าท่วมบ้านเรือน ที่อยู่อาศัยโดยฉับพลัน และอีกเช่นกัน มันเปรียบเสมือนธรรมชาติที่คอยเตือนมนุษย์ไว้ มิให้ตั้งอยู่ในความประมาท

จงอย่าคิดอย่างเห็นแก่ตัว และฝังเอาความเลวไว้ในนิสัยให้มากยิ่งขึ้นไปอีก เพียงแค่นี้ก็น่าจะพอแล้ว สำหรับวัน เดือน และปีที่ผ่านไป ขอจงได้คิดถนุในแง่ดีบ้างเป็นไร

จงอย่าค่าธรรมชาตินักเลยว้าช่างร้ายกาจ แต่ขอให้คิดว่า นั่นเป็นพฤติกรรมที่ธรรมชาติได้สอนเรา เสมือนแม่ที่สอนลูก เพราะธรรมชาติไม่อาจพูดให้เราฟังด้วยภาษาที่ประดิษฐ์คิดขึ้นได้ แต่ก็มีทาง เลือกที่จะสอนเรา และสอนเราด้วยการกระทำจริง เพื่อให้เราทั้งหลายผู้ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยธรรม ชาติได้เรียนรู้และจดจำ

หากลูกไม่ตีพ้อ ก็คงจะเอาแต่คำพ้อล่อแม่ต่อไปอย่างไม่หวนกลับมากู้ตัวเอง เพื่อฟื้นคืนสติจากบทเรียน ทาง ๆ ของชีวิต ที่ได้มีการสั่งสอนด้วยการทำจริง

แม้อร้อนที่ผ่านมานี้จะร้อนยิ่งขึ้นกว่าเดิม แต่ความหยาบของจิตคน ก็ทำให้รู้สึกได้ว่า มันเป็นความร้อน ธรรมดา ๆ ไปแล้ว มันเหมือนครั้งก่อน ๆ ที่ไม่จำเป็นต้องคิดอะไรให้หนักสมอง

แต่แท้ที่จริงแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่าง ทางก็มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปตามกาลเวลา หากจะรู้ได้เห็นได้ จนถึงส่วนลึกของจิต แต่ละคนก็คงจะพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่าง อย่างดีที่สุด เพื่อความภูมิใจในหน้าที่ของ มนุษยชน

ชีวิตในมุมหนึ่งของแต่ละคน แม้เท่าทั้งสองข้างจะเดินเหยียบย่ำไปบนพื้นที่แห่งผาก และไอร้อนจน เป็นฝุ่นระอุในฤดูแล้ง จนพื้นเท้าต้องเปลี่ยนแปลงจากวัยฉกรรจ์ไปเป็นวัยชรา และเปลี่ยนไปเป็นความ กรานด้วยควมหนาและแฉกระแหง

เมื่อฝนมาฟ้าผ่า ก็ต้องเหยียบย่ำไปบนโคลนตม ซึ่งไต่ผิวพื้นอาจฝังไว้ด้วยกรวดและของมีคม จน บางครั้ง บางจังหวะ ทัดหนึ่งคัดเนื้อจนเลือดสาดกระเซ็น แล้วก็แปรสภาพไปเป็นแห่งกรัง ย่ำต่อไปอย่าง ไม่พยายามสนใจเพราะความจำเป็น

พื้นผากไม้ไผ่ของกระท่อมที่ชุกกายนอน แม้มืดมน ๆ ว่าจะเหมือนเดิม แต่แท้ที่จริง มันก็ถูกธรรมชาติ กัดจนถูกร้อน ต้องเปลี่ยนแปลงซ่อมแซมมาแล้ว หลายครั้งหลายครา

มันเป็นสิ่งยืนยันการเปลี่ยนแปลง ในมุมหนึ่งซึ่งถือเป็นวัฏจักรธรรม

เมื่อมีชาวกัมพูชา เมื่อมีสังฆกรรมก็มีสิ่งผิด เพราะมนุษย์ไม่ยอมให้สิ่งทั้งหลายที่อยู่รอบกายรอบใจ เปลี่ยนแปลงไปตามเกณฑ์แห่งธรรมชาติ เท่าที่เคยตากฝุ่นยาโคลนมาในอดีต และเคหะซึ่งเคยเป็นฟากไม้ไผ่มาแล้ว ต่างก็ถูกเปลี่ยนแปลงไปโดยมนุษย์ จนกลายเป็นสิ่งประหลาด สร้างชีวิตเต็มขึ้นใหม่เป็นจักรกล คนนอนคนนั่ง และคนยืนก็ทำอากาศเต็มไวรอบกาย

และจากจักรกลที่ใช้เป็นเครื่องมือต่อกัน เช่นวิทยุ และโทรทัศน์ จะได้ประกาศร่องตะโกนรอกหูว่า ความรอนธรรมชาติมันสูงขึ้นไปจนท่วมจิกและวิญญาณ นำธรรมชาติมันสูงขึ้นไปจนท่วมเคหะสถานบ้านเรือนที่อยู่อาศัย มนุษย์ก็ยังคงนอนไถ่ในทองเย็น คงนั่งยันและเดินไถ่ในทึบสูงเต็มฟ้า หากได้มีการสำนักเช็กหลาย หรือแม่แต่สังฆกรรมใจจากการตกเทือนของแม่ไม้วา เจ้าโคทำร้ายร่างกายพ่อแม่บังเกิดเกล้ามาแล้ว และจนบัดนี้ก็ยังไม่หยุดยั้ง

หากมีความจำเป็นต้องออกจากห้องเย็นเพราะความจำเจ ก็ยังคิดหนีร้อนหนีฝนไปสู่เมืองนอกเมืองนา หนังสือพิมพ์รายวัน ฉบับแล้วฉบับเล่า ลงข่าวบุคคลอยู่พำนัก ๆ ว่า คนนั้นหลบร้อนไปอเมริกา ยุโรป คานาดา และญี่ปุ่น คนนี้ลูกชายคนนั้นลูกสาวคนโน้นจะบินไปคัมภีร์น้ำผึ้งพระจันทร์ที่ประเทศไหน แม่เพียงข้อเดียวเรียงนามยังไม่พอ พวงเอาน้ำหนักโน้นค้ำหนักนี้ ไล่ตามคิด ๆ ไปจนท่วมช้อตนเอง ซึ่งหายถึงการรอดอำนาจรอดเงิน แต่ในอีกบ้านหนึ่ง มันดูเสมือนช้อเขาไม่มีเสรีแบบมนุษย์ที่สมบูรณ์ เพราะถูกยึดครองและครอบไว้ด้วยสิ่งจอมปลอมจนมืดสนิท

แต่โดยสันดานมนุษย์ มันก็ยังไม่เป็นที่สะใจ พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็น จึงไม่มีการหยุดยั้งเพียงพอไม่ว่าสิ่งใด ในเมื่อมันลงไถ่เริ่มต้นขึ้นแล้ว

สังจะกับสะใจ คุณแล้ว เหมือนจะเห็นได้ว่า มันเป็นสิ่งซัดกันและกันอย่างซัดเจน ถ้าเช่นนั้น คงมีคำถามใหม่ต่อไปอีกว่า มนุษย์ทุกวันนี้ ได้มีการถ่อมมันในสังจะเพียงใด

ใครผู้รู้ ผู้เข้าใจสังจะไถ่ถึงแก่นแท้ ย่อมไม่มีคำว่าสะใจไม่สะใจ แต่คนผู้คิดว่าตนเองนั้น สะใจแล้วเพียงช่วงเวลาผ่านไปไม่นาน ความสะใจมันก็เลือนรางไป และความยังไม่สะใจมันก็เกิดขึ้นใหม่อีก เพราะความสะใจไม่สะใจมันเป็นรูปธรรม ย่อมมีทั้งการ เกิดและการดับสลับกันจนเป็นวิถีอย่างไม่มีวันจบสิ้น

ในอีกมุมหนึ่งของชีวิต ที่ไม่มีโอกาสคืนรนไปสู่เมืองนอกเมืองนา เพื่อแสวงความเย็นฉ่ำแค่เพียงกาย ความใหม่ความแปลกแต่เพียงควายตาและอารมณ์ ก็คงได้แต่เพียงการหวังความเย็นฉ่ำจากพนักกระดานหรือไม้ไผ่ที่ไกลเคียงธรรมชาติ และหนองน้ำ ซึ่งมีเพียงเจ้าหูกอยู่เคียงข้าง

ความหวังที่ชีวิตพอเอื้อมถึงได้ มันก็เพียงแววตาที่ไร้เคียงสาของ "เจ้าหูกเพื่อนฉัน" แล้วก็สร้างมโนภาพขึ้นมาเองว่า "เจ้าหูกเพื่อนรัก เจ้ามองฉันควายแววตาที่เห็นใจฉันแล้ว"

แม้อันนั้นมันจะเป็นหนองน้ำ แต่เพียงเหนือชานน้ำขึ้นไปเล็กน้อย มันก็แปรสภาพไปเป็นฝุ่นและลมร้อนที่แห้งแล้งโดยสิ้นเชิง

ชีวิตเช่นนี้ แม้มันจะเป็นบรรยากาศที่ควรสร้างมโนภาพขึ้นบ้างจิตใจ เพื่อเป็นที่พึ่งร้อนสู่เย็น แต่มันก็เป็น

รูปแบบหนึ่งของชีวิตมนุษย์ที่ยังคงมีธรรมชาติเป็นครูสอน ใ้ผู้ที่ตกอยู่ในสภาพเช่นนี้ กลายเป็นผู้ที่แข็งแกร่ง และสามารถพึ่งพาจิตตนเองได้ จากของจริง

ชีวิตบนพื้นฐานเช่นนี้ หากนำไปสู่ความแน่นที่พื้นฐานของจิตตนเอง ยิ่ง ๆ ขึ้นไปจนถึงระดับหนึ่ง แม้ว่าจะตกไปอยู่ท่ามกลางความแปลกปลอมทั้งหลาย ก็คงเหนียวแน่น กล้าแข็ง จนเกินกว่าสิ่งเหล่านั้นจะสามารถกลืนกินได้ลงคอ

หากมองสู่อีกด้านหนึ่ง ซึ่งเป็นด้านตรงกันข้าม แม้จะสะท้อนความวิเศษด้วยพลังวัตถุ จนสามารถบันดาลตนเองให้ไปสู่ดินแดนใด ๆ ในส่วนอื่นของโลกได้เพียงชั่วพริบตา แต่แท้ที่จริง ก็เป็นการเดินไปสู่การครอบงำของพลังจากดินอื่นที่ไม่ใช่แผ่นดินเกิด ผิดแปลกแตกต่างกันด้วยวัฒนธรรมอันเป็นกระแสพลังประสานชีวิตเข้าด้วยกัน ช้าทำให้หลงทิศอยู่ด้วยสิ่งของทั้งหลายอันเป็นสิ่งที่มิใช่ฐานแท้ของชีวิตตนเอง

หากไม่มีความจำเป็นด้วยเรื่องที่สมเหตุสมผลแล้ว จงอยู่เถิดเพื่อนเอ๋ย จงอยู่ด้วยศักดิ์ศรีที่ตนเอง
 จงตายณี่นี้เถิดเพื่อนเอ๋ย จงตายอย่างภูมิใจในศักดิ์ศรี ณที่ตนเอง
 จงอย่าคิดไ้มาเพียงชั่วอยู่ แต่ตายไปด้วยความเขลา
 และนั่น เจ้าจะไม่มีโอกาสแก้ตัวใด ๆ ทั้งสิ้นในชั่วชีวิตนี้.